

Полиомиелит: Какво трябва да знаете

Полиомиелитът се предизвиква от вирус, който лесно се пренася от човек на човек. Вирусът прониква в нервната система и поражавя преди всичко нервите в гръбначния или главния мозък. В най-тежката си форма полиомиелитът може бързо да доведе до парализа, проблеми с дишането и понякога до смърт. Пълната серия ваксини срещу полиомиелит, направена в ранното детство, осигурява доживотна защита.

Как се разпространява полиомиелитът?

Вирусът живее в гърлото и чревния тракт на инфициран човек. Инфицираният човек може да предава вируса на другите хора непосредствено преди появата на симптоми и в продължение на 2 седмици след проявата им. Вирусът се предава от човек на човек основно чрез фекалии (могат да бъдат невидими частици), попадащи в устата, или чрез заразена вода или храна. Вирусът може да се разпространява и по въздушно-капков път при кихане или кашляне.



Симптоми

Началните симптоми са треска, умора, главоболие, повръщане, ригидност на мускулите в тилната област и болка в крайниците. Едно от 200-1000 заразявания води до необратима парализа (най-често на краката). 5-10% от парализираните умират, когато спрат да работят дихателните им мускули. Полиомиелитът поражавя най-често деца на възраст до 5 години. Но от тази болест може да се зарази всеки неваксиниран от всяка възраст и да прояви сериозни симптоми.

Профилактика чрез ваксинация

Срещу полиомиелита няма лекарства; той може да бъде предотвратен единствено чрез ваксинация, направена преди заразяването. Достъпни са две ваксини: орална полиомиелитна ваксина и инактивирана полиомиелитна ваксина. И двата препарата са ефективни, безопасни и се използват в целия свят за осигуряване на най-добрата защита.

Първата доза от ваксината срещу полиомиелит се поставя през първите седмици след раждането. Всяка допълнителна доза от тази първична серия засилва имунитета на детето срещу полиомиелит. Бустерните дози се въвеждат в последващите години за поддържане на високо ниво на защита. Завършването на пълния имунизационен курс в съответствие с националните препоръки е необходимо за осигуряване на постоянна и доживотна защита от болестта.



Полиомиелитът все още ли е заплаха?

В края на 19-и и началото на 20-и век честите епидемии направиха полиомиелита едно от най-страшните заболявания. Постигането на контрол над него в целия свят в значителна степен стана възможно благодарение на ваксинацията и подобряването на санитарните условия. В Европейския регион на СЗО ендемичното разпространение на див полиовирус отсъства от 2002 г. В света е останал само един от трите типа див полиовирус; той циркулира в две страни (Афганистан и Пакистан).

В последните години обаче в няколко страни, в това число в Европейския регион на СЗО, в отпадъчни води и в човешки организми бяха открити циркулиращи ваксинно-родствени щамове на полиовируса. Вирусите лесно преминават границите на страните; това означава, че докато полиомиелитът не бъде ликвидиран в целия свят във всичките му форми, той ще бъде заплаха за неваксинираните във всяка страна. Ако населението е изцяло имунизирано срещу полиомиелит, то ще бъде защитено от разпространението на щамове както на дивия, така и на ваксинния полиовирус.

Ликвидиране

Когато полиомиелитът бъде ликвидиран, светът ще може да отпразнува победа за всички хора, независимо от мястото им на живеене. Успехът ще означава, че нито едно дете или възрастен човек никога повече няма да страда от ужасните последици на доживотната парализа или смърт от полиомиелит. За постигането на тази цел трябва да продължи ваксинирането на всички деца с жизненоважните ваксини срещу полиомиелит.

